

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2009

ΘΕΜΑ : ΙΣΤΟΡΙΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : 12. 06.2009

ΤΑΞΗ : Γ'

ΧΡΟΝΟΣ : 2 ΩΡΕΣ (8:00-10:00)

ΣΕΛΙΔΕΣ : 6

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ :

ΤΜΗΜΑ : ΑΡ. :

ΒΑΘΜΟΣ:

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από έξι (6) σελίδες και τέσσερα (4) μέρη.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (4 Μονάδες)

Να απαντήσετε **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** και στις δύο (2) ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1. Να γράψετε στα άδεια φύλλα εξέτασης τα γράμματα της στήλης Α' και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της στήλης Β'.

Προσοχή: Στη στήλη Β' περισεύει ένας αριθμός.

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
α. Ροβεσπιέρος	1. Μάχη στα Δερβενάκια
β. Αλέξανδρος Υψηλάντης	2. Μακεδονικός Αγώνας
γ. Παπαφλέσσας	3. Μάχη στο Δραγατσάνι
δ. Παύλος Μελάς	4. Περίοδος Τρομοκρατίας
	5. Μάχη στο Μανιάκι

(4x0,5 μον. = 2 μονάδες)

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι ορθό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη "ορθό" ή "λάθος" δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:
- Το αυτοκέφαλο της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Κύπρου αναγνωρίστηκε επί Αγγλοκρατίας.
 - Η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας στις 4 Ιουλίου του 1776 συντάχθηκε από τον Τζον Λοκ.
 - Με τη λήξη των Βαλκανικών Πολέμων η Ελλάδα διπλασίασε την έκταση και τον πληθυσμό της.
 - Οι Κύπριοι δέχτηκαν με ενθουσιασμό τη μεταβίβαση της Κύπρου από τους Τούρκους στους Άγγλους.

(4x0,5 μον. = 2 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (6 μονάδες)

Να απαντήσετε σε **ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ** από τις τρεις (3) πιο κάτω ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

α) Βιομηχανική επανάσταση

β) Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός (ορισμός, δύο εκπρόσωποι)

γ) Γ' Εθνοσυνέλευση (τόπος, χρόνος, αποφάσεις- πρόνοιες) (3x1 μον. = 3 μονάδες)

2. α) Να αναφέρετε και να αναπτύξετε τα τρία αίτια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου.

β) Ποιοι ήταν οι αντίπαλοι συνασπισμοί; Να αναφέρετε δύο χώρες για κάθε συνασπισμό. (μον. 3)

3. α) Πού και πότε ιδρύθηκε η Φιλική Εταιρεία; Ποιοι ήταν οι ιδρυτές της και ποιος ο σκοπός της οργάνωσης;

β) Να εξηγήσετε τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσε η οργάνωση .

γ) Να αναφέρετε δύο παράγοντες που δυσκόλευαν το έργο της.

(μον. 3)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (8 μονάδες)

Να απαντήσετε σε **ΔΥΟ (2) ΜΟΝΟ** από τις τρεις (3) πιο κάτω ερωτήσεις. Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

Α' Ιστορικό παράθεμα

Όταν ο Αλή πασάς ήρθε σε σύγκρουση με το σουλτάνο, οι φιλικοί αποφάσισαν ν' αρχίσουν την επανάσταση, για να επωφεληθούν από τον εμφύλιο πόλεμο των Τούρκων, που είχε αναστατώσει την Ήπειρο και απασχολούσε μεγάλες τουρκικές δυνάμεις. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης ζήτησε άδεια από το τσάρο, δήθεν για λουτρά, και κατέβηκε στο Ισμαήλιο της Βεσσαραβίας, όπου σε μια τελευταία σύσκεψη με τους αρχηγούς της εταιρίας (20 Οκτωβρίου 1820) αποφασίστηκε να κηρύξει την επανάσταση στις Ηγεμονίες και όχι στην Πελοπόννησο, όπως ήταν η αρχική απόφαση.

Οι φιλικοί στηρίχτηκαν στη βοήθεια του ηγεμόνα Μιχαήλ Σούτσου, που ήταν φιλικός και θα παραχωρούσε το μισθοφορικό στρατό του στον Υψηλάντη, καθώς και στην υποστήριξη των κατοίκων, Ελλήνων και ντόπιων.

Σύμφωνα με τις ρωσοτουρκικές συνθήκες, οι Τούρκοι δεν είχαν δικαίωμα να φέρουν στρατό στις Ηγεμονίες, χωρίς ρωσική άδεια. Οι φιλικοί είχαν την ελπίδα πως οι Ρώσοι δε θα έδιναν αυτή την άδεια και, επειδή οι Τούρκοι θα πίστευαν πως την επανάσταση την προκάλεσε η Ρωσία, ίσως θα γινόταν ρωσοτουρκικός πόλεμος, πράγμα που θα εξυπηρετούσε τον ελληνικό αγώνα.

Με την κήρυξη της επανάστασης στο Δούναβη απ' τη μια οι Έλληνες θα πίστευαν ακόμα πιο πολύ στη ρωσική βοήθεια κι απ' την άλλη οι Τούρκοι, που θα φοβόντουσαν ρωσικό πόλεμο, θα συγκέντρωναν στρατό στα βόρεια σύνορα, ελαφρώνοντας τις ελληνικές περιοχές.

Γεωργία Κουλικούρδη, Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία, Αθήνα 1983, σ. 199

1. α) Αφού μελετήσετε προσεκτικά το πιο πάνω ιστορικό παράθεμα, να εξηγήσετε τέσσερις (4) λόγους κήρυξης της επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες.
β) Να αναφέρετε δύο (2) λόγους για τους οποίους απέτυχε η επανάσταση στην περιοχή αυτή.

Β' Ιστορικό Παράθεμα

Στη Γαλλία κάπου 12 χρόνια πριν την έναρξη της επανάστασης, η οικονομική ευημερία άρχισε να παραχωρεί τη θέση της σε μια οικονομική κρίση, που βάθαινε συνεχώς. Η οικονομική αυτή κρίση οφειλόταν σε συγκεκριμένες αιτίες και σε ατυχείς χειρισμούς καθώς και σε συμπτωματικά δυσμενείς καιρικές συνθήκες:

-υπερπαραγωγή ή κακή συγκομιδή: το 1777-1778 η υπερπαραγωγή κρασιού και σιταριού προκάλεσε μεγάλη πτώση της τιμής τους· οι παραγωγοί εισέπραξαν λίγα και άρα αγόραζαν λίγα· αυτό είχε δυσμενείς επιπτώσεις στη βιομηχανία, που η παραγωγή της μειώθηκε και άρχισε η απόλυση εργατών·

-από το 1785 σχεδόν συνεχείς κακές συγκομιδές· το χρόνο αυτό μια τρομακτική ξηρασία προκάλεσε μεγάλες καταστροφές στην κτηνοτροφία·

-το 1788 πολύ κακή παραγωγή δημητριακών. Η κυβέρνηση δεν είχε φροντίσει να υπάρχουν αποθέματα· επακολούθησε μια τρομακτική ακρίβεια στο ψωμί και ο κίνδυνος της πείνας δεν ήταν μακριά. Το 1785 η αγορά του ψωμιού μόνο απαιτούσε το 58% του λαϊκού οικογενειακού προϋπολογισμού και το 1789 το 88%.

-ο χειμώνας 1788-1789 ήταν τρομακτικός· πάγωσαν τα πάντα, ακόμη και ο Σηκουάνας· από το Μάρτιο στο Παρίσι και στις επαρχίες άρχισαν λεηλασίες πλούσιων και κρατικών αποθηκών.

Β. Κρεμμυδάς, Νεότερη Ιστορία, Αθήνα 1987, σ.122-123

Γελοιογραφία της γαλλικής κοινωνίας στα πρόθυρα της επανάστασης

2. Μελετώντας το πιο πάνω ιστορικό παράθεμα για την οικονομία της προεπαναστατικής Γαλλίας και τη γελοιογραφία της εποχής, αλλά και με βάση τις γενικότερες ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα εξής:

α) Ποιες ήταν οι τρεις κοινωνικές τάξεις στην προεπαναστατική Γαλλία;

β) Να αναφέρετε και να αναλύσετε τέσσερα (4) αίτια της γαλλικής επανάστασης.

(**Σημείωση:** Τα δύο αίτια να αναφέρονται στον οικονομικό τομέα και τα άλλα δύο στον κοινωνικό και πολιτικό τομέα.)

Γ' Ιστορικό παράθεμα

Στην Ελλάδα υπήρχαν από μακροχρόνια παράδοση καθιερωμένοι «Τοπικοί Θεσμοί», που θα αντιδρούσαν αργά ή γρήγορα στην οργάνωση της κεντρικής εξουσίας. Η είσπραξη φόρων και η απονομή δικαιοσύνης σε τοπικό - επαρχιακό επίπεδο από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας ήταν στα χέρια των προκρίτων, που δεν ήσαν πρόθυμοι να παραιτηθούν από τις εξουσίες τους.

Ο αγώνας του Καποδίστρια άρχισε όμως να δυσχεραίνεται από την δημιουργία εσωτερικής αντιπολίτευσης. Προσωπικά παράπονα, είτε γιατί δεν ικανοποιήθηκαν φιλοδοξίες ή αιτήματα, είτε γιατί με τα μέτρα της εσωτερικής πολιτικής του Καποδίστρια βλάπτονταν συμφέροντα.

Πιο συγκεκριμένα, η διοικητική διαίρεση της χώρας σε διαμερίσματα, όπου ο κυβερνήτης τοποθέτησε κυβερνητικούς επιτρόπους (Νομάρχες) της επιλογής του, η οργάνωση του φορολογικού συστήματος και των Δικαστηρίων, έτσι ώστε να παραμερίζονται από τα λειτουργήματα αυτά οι Κοτσαμπάσηδες, έφεραν σε σύγκρουση τον Κυβερνήτη με τα κατεστημένα συμφέροντα. Επειδή δε, δεν μπορούσαν να τον κατηγορήσουν άμεσα για τα μέτρα αυτά, μιλούσαν για αυταρχικότητα και απαιτούσαν δήθεν, επίμονα, τη δημιουργία ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ.

Όμως στην ουσία, το αντικείμενο της αντιδικίας γι' αυτούς ήταν η διατήρηση ή η απώλεια της συγκεντρωτικής εξουσίας και ο αυταρχικός χαρακτήρας του κυβερνήτη, ενώ παράλληλα έπαιξαν σημαντικό ρόλο τα αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα των Προστάτιδων Δυνάμεων δηλ. της Αγγλίας, Γαλλίας και Ρωσίας.

Αφιέρωμα στη μνήμη του Ι. Καποδίστρια, του Τάκη Κατσιμάρδου, εφ. Έθνος

3. Με βάση το πιο πάνω ιστορικό παράθεμα και τις γενικότερες γνώσεις σας να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα:

α) Να αναφέρετε δύο από τις ομάδες που αντιπολιτεύτηκαν τον Ι. Καποδίστρια και πού οδήγησε αυτή η αντιπαράθεση τελικά.

β) Να εξηγήσετε τέσσερις (4) λόγους-αίτια της αντιπολίτευσης εναντίον του Ι. Καποδίστρια.

γ) Να αναφέρετε το λόγο για τον οποίο δέχτηκε αρνητική κριτική από τους αντιπάλους του στον τομέα της εκπαίδευσης.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ (2 μονάδες)

Να απαντήσετε σε **ΜΙΑ (1) ΜΟΝΟ** από τις δύο (2) πιο κάτω ερωτήσεις.
Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

Α΄ Ιστορικό παράθεμα

«Το κυριότερο γεγονός της εποχής του μεσοπολέμου είναι η εξέγερση του κυπριακού λαού το 1931. Βασικές αιτίες ήταν η φτώχεια και η δυστυχία των ανθρώπων, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης και της βαριάς άμεσης και έμμεσης φορολογίας, μαζί με την απογοήτευση και την αγανάκτηση που προκαλούσε στο λαό η αρνητική στάση της Αγγλίας στις διεκδικήσεις για το ενοίκιο, στα αιτήματα για συνταγματικές ελευθερίες και το εθνικό ζήτημα της Ένωσης με την Ελλάδα.

Η φτώχεια και η στέρηση ήταν κοινή σε Έλληνες και Τούρκους και έφερνε την προσέγγιση μεταξύ τους. Ανάμεσα στους γεωργούς και τους εργάτες, είχε ξυπνήσει η ανάγκη για οργανωμένο αγώνα κοινωνικής δικαιοσύνης. Αυτές οι δύο τάξεις ήταν το πιο βασανισμένο μέρος του πληθυσμού, εξαιτίας των χαμηλών μεροκάματων, της τοκογλυφίας, των ψηλών τιμών στα εμπορεύματα και αντίθετα των χαμηλών τιμών στα γεωργικά προϊόντα.»

Κάπιας Χατζηδημητρίου, Ιστορία της Κύπρου, Λευκωσία, 1978, σ. 152

1. Με βάση το πιο πάνω ιστορικό παράθεμα και τις γενικότερες γνώσεις σας να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα:

α) Να εντοπίσετε και να εξηγήσετε δύο αίτια που οδήγησαν τον κυπριακό λαό στην εξέγερση των Οκτωβριανών το 1931.

β) Να αναφέρετε δύο (2) συνέπειες που είχε το γεγονός αυτό για τον κυπριακό λαό.

Β΄ Ιστορική πηγή

θωρεί πο΄ κεί θωρεί πο΄ δά, και πάγει λυπημένα,
Επολογήθην κ΄είπεν –τους με δυο χείλη καμένα.
θέν΄να με θανατώσουσιν καθώς το καταλάβω
Και λέγει – τους- επάρτε- με που το τζαρσίν* να πάγω.
Ετρέξασιν οι δούλοι- του να δώσουν το χαπάριν,
Τον άρχονταν επήραν- τον εις τον Καιμακκάμην.
Έναν σπιτόπουλλον μικρόν εβάλαν – τον κει πέρα,
Πά΄σιν και λέγουν του Πασά, έτο που τον εφέραν .
Λέγει – τους βασανίστε τον ολίγον να πονήσει,
Το μάλιν* και τα άσπρα του να σας τα΄μολογήσει.
Αφίς εβασανίσαν τον κ΄επόνεσεν ολίγον,
Τάσσει να δώσει έναν χασζνέν* ως χίλια πουγγία.

Τότε ευθύς επήραν τον να 'βγει την σκάλαν πάνω,
Προστάσσει να τον κόψουσιν τον μέγαν δραγομάνον.
Τότε επολογήθηκεν και είπεν : « Κύριε, μνήστητί μου,
Όταν έλθεις εν τη γη, πλάστη και ποιητή μου».

.....
στις τρεις ώρες της ημερούς τον αποκεφαλίσαν.

τζαρσίν* = αγορά, παζάρι μάλιν* = περιουσία, χασζνέν* = θησαυρός, θησαυροφυλάκιο

(Απόσπασμα από το τραγούδι του Χατζηγεωργάκη.
Αντ. Ιντιάνου Κυπρ. Σπουδαί, Β' τόμος 1938)

2. Με βάση το πιο πάνω δημοτικό τραγούδι να αναφέρετε:

- α) Τι γνωρίζετε για το θεσμό της Δραγομανίας στην Κύπρο επί Τουρκοκρατίας;
- β) Ποια ήταν η συνεισφορά του Χατζηγεωργάκη Κορνέσιου στον υπόδουλο κυπριακό λαό και ποιο το τέλος του;

Η Διευθύντρια

Δήμητρα Θεοφανίδου

Οι Εισηγήτριες:

Ιωάννα Μεταξά (ΒΔ.)

Ελένη Χαραλάμπους

Παρασκευή Λιόντα